

REPORT

ODOLNOST INSTITUCÍ EU VŮČI VLIVU AUTORITÁŘSKÝCH REŽIMŮ

EVROPSKÉ HODNOTY

Chráníme svobodu

2020

BEZPEČNOSTNÍ CENTRUM EVROPSKÉ HODNOTY

Bezpečnostní centrum Evropské hodnoty je nevládní odborná instituce bránící svobodu a suverenitu.

Autoři:

Veronika Krátka Špalková, Analytička Programu Kremlin Watch, Bezpečnostní centrum Evropské hodnoty

Poznámka

Bezpečnostní centrum Evropské hodnoty se podílelo na mezinárodní studii zaměřené na Evropský parlament a jeho odolnost vůči vlivu ze strany autoritářských režimů, a to především ze strany Ruské federace. Za Českou republiku analytici Bezpečnostního centra Evropské hodnoty do podrobné mezinárodní analýzy přispěli daty, jež se týkají českých europoslanců zvolených do Evropského parlamentu (EP) v posledních volbách, které proběhly v květnu 2019. Cílem analýzy bylo zjistit, jak moc jsou jednotliví europoslanci, politické národní strany a evropské parlamentní skupiny ne/kritičtí vůči autoritářským režimům obecně a vůči Kremlu specificky. Podrobný popis metodologie a [celá analýza](#) jsou k dispozici online v angličtině [na speciálním webu](#), který byl vytvořen pouze pro účely prezentace výsledků analýzy. Na stejném místě lze dohledat [profily všech europoslanců](#) či [seznam všech národních stran](#). Zde přinášíme český překlad hlavních závěrů, politických doporučení z nich plynoucích a také části věnující se výhradně České republice.

Za vedení projektu děkujeme maďarskému think-tanku [Political Capital](#).

Za podporu projektu děkujeme organizaci [National Endowment for Democracy](#).

Za případné chyby nesou odpovědnost výhradně (spolu)autoři projektu.

S podporou

Ve spolupráci s

SHRNUTÍ

Odolnost institucí EU

Zjistili jsme, že obecně je pro třetí země, jako je Rusko a Čína, náročnější ovlivňovat evropské instituce než instituce národní. Velmoc s jasnou linií vedení (zejména Rusko se svou autoritářskou vertikálou moci) nemusí nutně vědět, jak se vypořádat s hybridní organizací, jako je EU, kde je moc rozdělena mezi několik různých institucí podle logiky, která je v národních státech zcela odlišná. **Fungování autoritářských režimů je neslučitelné s formální a komplikovanou byrokracií Unie, která je často považována za nekonzistentní, příliš složitou, nepředvídatelnou a těžko přístupnou.**

- Tlak autoritářských zemí se v členských státech tradičně nejlépe uplatňuje prostřednictvím bilaterálních vztahů a méně prostřednictvím samotné Evropské unie. Ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov toto otevřeně připustil, když řekl: „Ocenil bych a dal bych přednost situaci, kdy by se každá členská země EU řídila svými národními zájmy.“¹
- **Na základě našich výsledků je Evropský parlament nejodolnější instituce EU vůči zahraničním vlivům.** Přímo zvolení poslanci, kteří jsou většinou k autoritářským režimům, včetně Kremlu, kritičtí, mají v Evropském parlamentu pohodlnou většinu. Tato skupina se dostává do ohrožení pouze v situacích, kdy s ní nesouhlasí mainstreamové parlamentní skupiny. Radu Evropské unie je snazší ovlivnit zvenčí, protože všechna rozhodnutí týkající se zahraniční politiky se přijímají jednomyslně, což znamená, že stačí jeden členský stát, aby byla jakákoliv iniciativa zablokována. I zde se však ukázalo, že ovlivňovat rozhodnutí je velmi obtížné, jak dokazují sankce proti Rusku, které byly schváleny i přes neochotu mnoha členských států, jako je Maďarsko, Slovensko, Řecko, Itálie atd. Tato skutečnost také vypovídá o schopnostech evropských institucí vyvíjet na své členy tlak ke konformitě.
- Evropský parlament se tak prakticky stal „svědomím“ evropské zahraniční politiky, jelikož formuluje postoje Unie na základě jejich hodnot. A i když chování není vždy řízeno svědomím, v mnoha případech se tomu tak děje, a pokud ne, dochází k pocitům viny.

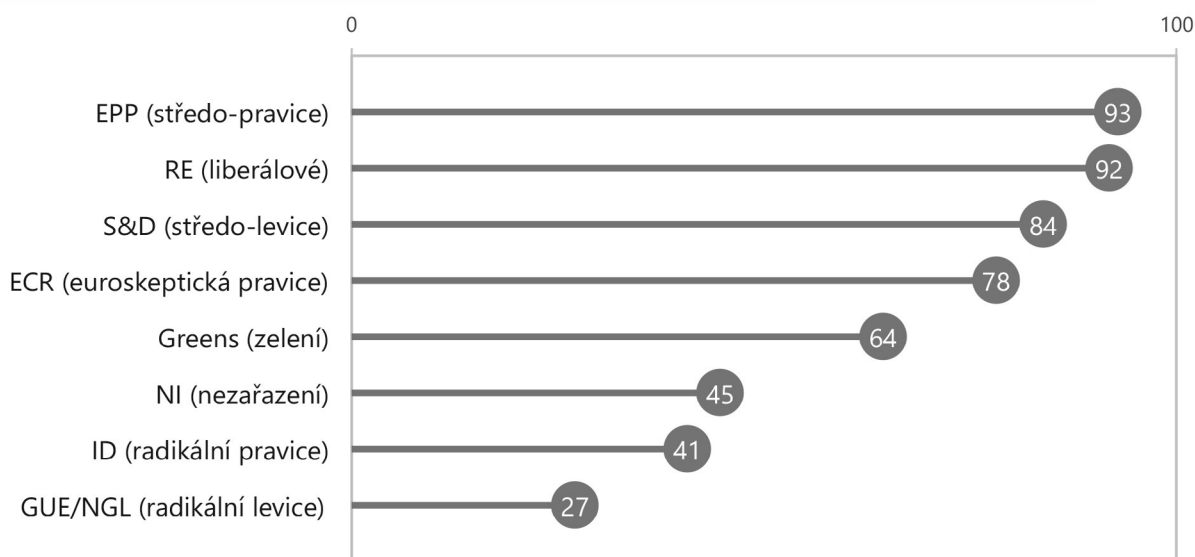
Vaše křeslo je váš postoj: nepřátelské vlivy na politické periferii

- **Parlamentní skupiny na politických periferiích, krajně levicová Identita a demokracie (ID) a Evropská sjednocená levice a Severská zelená levice (GUE/NGL), spolu s poslaneckými nestraníky patří mezi největší podporovatele autoritářských režimů.** Jedná se o významnou menšinu 20 % europoslanců, i když toto číslo není dostatečné na to, aby bylo schopné blokovat klíčová rozhodnutí, pokud existuje plošná shoda mezi politickým mainstreamem. Většina těchto okrajových skupin by uvítala sbližení mezi EU a Ruskem a zrušení sankcí vůči třetím zemím. Zlepší-li se volební výsledky těchto stran v důsledku pandemie a nadcházející hospodářské krize, autoritářským režimům to nepochybně poskytne větší příležitost ovlivňovat evropskou a národní politiku.
- **Nejsilnější mainstreamové politické strany (Evropská lidová strana, Obnova Evropy, Pokrokové spojenectví socialistů a demokratů) jsou obecně vůči praktikám autoritářských režimů velmi kritické a vyvíjejí podstatný sociální tlak na své členy, což vede k parlamentnímu hlasování, které je více v souladu s ideologiemi těchto stran.**
- **Krajně pravicoví europoslanci ze skupiny ID (například italská strana Lega nebo belgická Vlaams Belang) často silně podporují Kreml, ale zároveň jsou kritičtí vůči komunistickým a levicovým režimům (např. Čína, Venezuela).** Tento rozpor lze vysvětlit pomocí třech faktorů: 1) ideologie: nefalšovaný obdiv k ruské politice, které je postavena na údajné národní suverenitě a hrdosti, (2) média: vliv

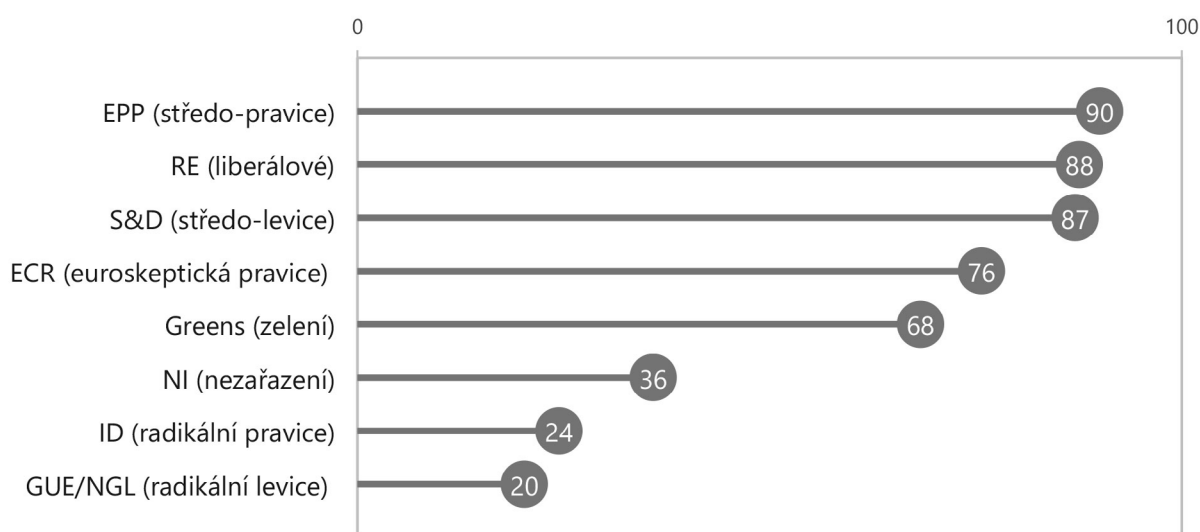
¹ Rettman, Andrew. 2020. “Spain: Russia Sanctions ‘Beneficial for No One.’” EUobserver, accessed September 1, 2020. <https://euobserver.com/foreign/127940>.

oficiálních a neoficiálních proruských médií a (3) přímý vliv: potenciální finanční, diplomatická podpora z Kremlu vedená skrze různé sítě. Krajně pravicoví europoslanci se navíc zasazují o politiku „Make the EU Weak Again“ (Pojďme znovu oslabit EU), která by zanechala rozhodnutí týkající se zahraniční politiky na členských státech namísto institucí EU.

- **Členové radikálního seskupení politických stran, Evropská sjednocená levice a Severská zelená levice (GUE/NGL) jsou v Evropském parlamentu neostřejšími kritiky Spojených států a Trumpovy vlády a zasazují se o to, aby EU přestala „slepě následovat“ Washington.** Také stojí pevně za politikou Kremlu, ale i Pekingu a Caracasu.

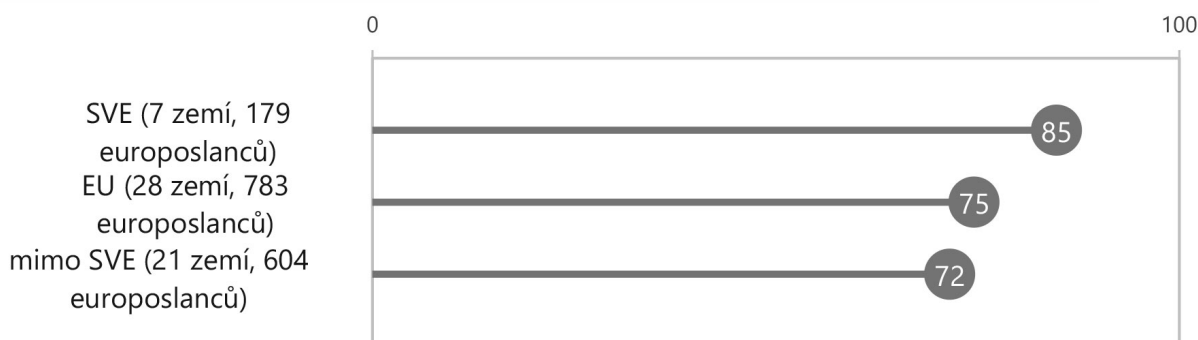
Graf č. 1: Evropské parlamentní skupiny ohodnocené dle jejich postoje vůči autoritářským režimům (průměr na všechny poslance dané skupiny). Čím vyšší číslo, tím kritičtější postoj vůči autoritářským praktikám.

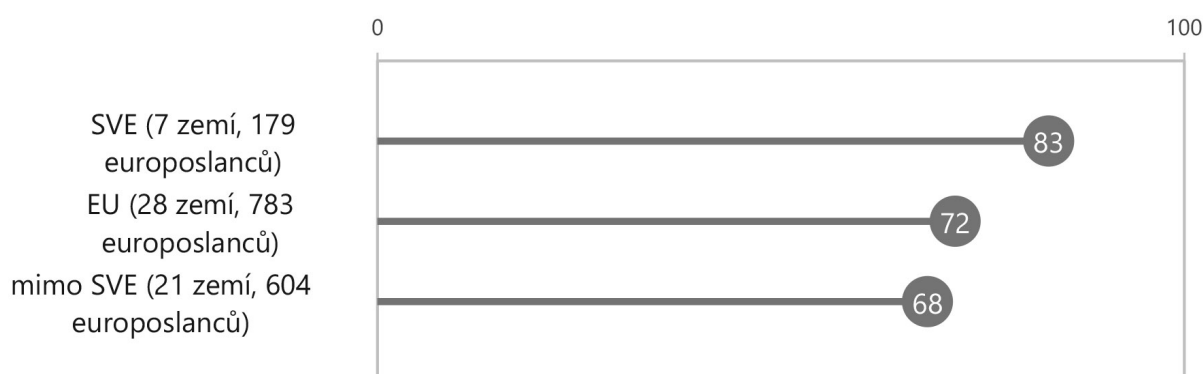
Graf č. 2: Evropské parlamentní skupiny ohodnocené dle jejich postoje vůči Kremlu (průměr na všechny poslance dané skupiny). Čím vyšší číslo, tím kritičtější postoj vůči Kremlu.

- **Sedm zemí, jejichž europoslanci nejvíce podporují autoritářské režimy, tvoří různorodý klub západních a jižních členských států Unie (Německo, Francie, Velká Británie, Irsko, Řecko, Itálie a Kypr).** V důsledku existence významných populistických pravicových a levicových stran jsou tyto národy více nakloněny k podpoře autoritářských států.

Graf č. 3: Průměrné skóre Anti-autoritářského indexu SVE (V4, Rakousko, Rumunsko, Bulharsko), všech 28 zemí EU a 21 zemí mimo SVE. **Čím vyšší číslo, tím kritičtější postoj vůči autoritářským režimům.**

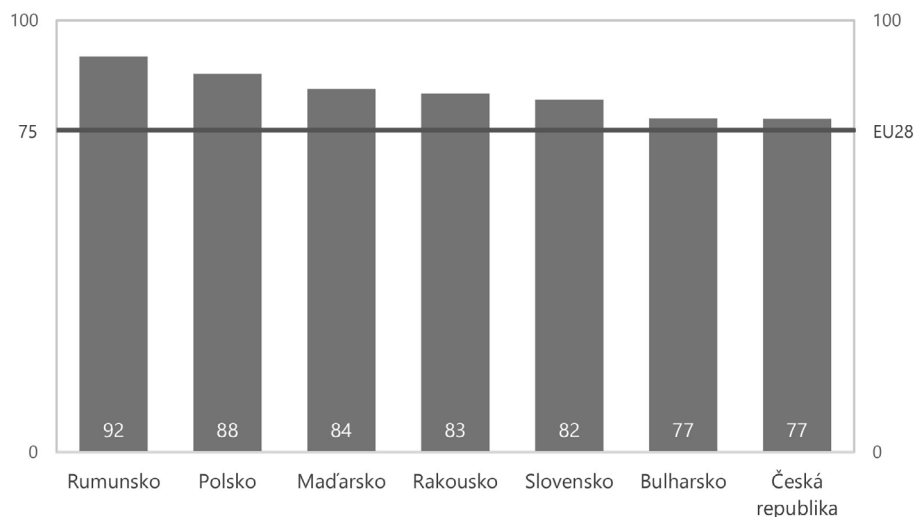

Graf č. 4: Průměrné skóre Indexu kritiky Kremlu sedmi zemí střední a východní Evropy (V4, Rakousko, Rumunsko, Bulharsko), 28 zemí EU a 21 zemí mimo země střední a východní Evropy (v přepočtu na europoslance). **Čím vyšší číslo, tím kritičtější postoj vůči Kremlu.**

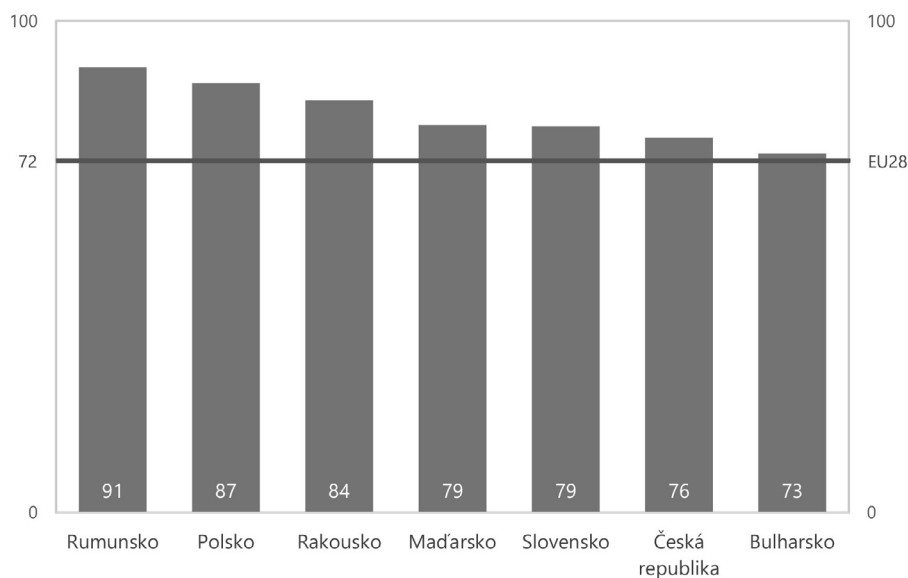
- **Existuje velká řada politických stran, které silně podporují autoritářské země a jsou buď členy vládních koalic členských států EU (např. PODEMOS), nebo vládní koalice podporují zvenku (např. Komunistická strana Portugalska, Komunistická strana Čech a Moravy).** Tyto strany se poté stávají klíčovými aktéry, skrze které mohou autoritářské režimy ovlivňovat evropskou politiku.

Tvrdí opozice poslanců ve střední a jihovýchodní Evropě

- Státy střední a východní Evropy (SVE) (V4 + Rakousko, Rumunsko, Bulharsko) jsou obecně vůči Rusku a jiným autoritářským mocnostem tvrdší než většina členských států EU. Přestože jsou Česko a Bulharsko nejméně kritickými zeměmi, stále je u nich mnohem větší pravděpodobnost, že odsoudí snahy autoritářů, včetně Kremlu, než u výše zmíněných sedmi, většinou starších členských států.

Graf č. 5: Průměrné skóre Anti-autoritářského indexu u sedmi zemí střední a východní Evropy, které reprezentuje jejich postoj vůči autoritářským zemím obecně. Čím vyšší číslo, tím kritičtější postoj. Modrá linka ukazuje průměr všech 28 zemí EU. Čísla se zaokrouhlují na nejbližší celé číslo.

Graf č. 6: Průměrné skóre Indexu kritiky Kremlu sedmi zemí střední a východní Evropy, které reprezentuje jejich postoj vůči Moskvě. Vyšší číslo reprezentuje kritičtější postoj a naopak. Modrá linka ukazuje průměr všech 28 zemí EU. Čísla se zaokrouhlují na nejbližší celé číslo.

- **Poslanci Evropského parlamentu, kteří otevřeně podporují Kreml a další autoritářské režimy, jsou zastoupeni i v Česku, na Slovensku, v Rakousku a Bulharsku.** Bulharsko je domovem Socialistické strany Bulharska, které vůči autoritativním vládám zaujímá velmi shovívavý postoj. Poslanci Evropského parlamentu z maďarské vládnoucí strany Fidesz obecně hlasují v souladu s Evropskou lidovou stranou, což je někdy v rozporu s preferovanou politikou Budapeště, neboť premiér Viktor Orbán opakovaně vyzval ke zrušení sankcí proti Rusku a blokoval prohlášení EU kritická k Číně.

Zahraniční politika EU a transatlantické vztahy

- Evropská zahraniční politika bude jedním z kritických faktorů v diskusích o budoucnosti Unie. **Evropský parlament má jasnou, velmi ambiciózní vizi zahraniční politiky EU, v které mu ale brání zásada jednomyslného rozhodování v Radě EU.**
- **Instituce EU, zejména Evropský parlament, jsou celkově nakloněny politice prosazované Spojenými státy (například opatření proti firmě Huawei), více než většina členských států.** Evropská unie, a zejména Evropský parlament, tudíž mohou být klíčovými v udržování a obnovení transatlantické spolupráce a koordinace v zahraniční politice, obzvláště v době, kdy jsou výhody takové spolupráce opakovaně zpochybňovány jak ve Washingtonu, tak v Evropě.

STRATEGICKÁ DOPORUČENÍ

Směrem k demokratičtější a účinnější zahraniční politice EU

- Evropský parlament není v současné době klíčovým hráčem v zahraniční politice EU – ale měl by se jím stát. Větší slovo pro poslance v rozhodování o zahraniční politice by mohlo pomoci Unii stát se silnějším hráčem na mezinárodní scéně, což je jeden z klíčových deklarovaných cílů vedoucích představitelů EU. Posílení pravomocí Evropského parlamentu, jediného přímo voleného orgánu v Unii, by navíc mohlo vést k tomu, že zahraniční politika EU by byla více hodnotově orientovaná a také demokratičtější. Evropský parlament, a zejména Výbor pro zahraniční věci (AFET), by měl vždy mít slovo při přípravě strategických dokumentů a prohlášení EU.
- Dokud se institucionální rámec nezmění, musí být Evropský parlament aktivnější při prosazování dopadů zahraničněpolitických preferencí, protože ty se ne vždy zcela odrážejí ve výrocích jiných institucí EU, natož v prohlášeních samotných vlád členských států. Poslanci Evropského parlamentu a informační kanceláře Evropského parlamentu v hlavních městech členských států musí hrát v přímé komunikaci zahraničněpolitických priorit v rámci členských států aktivnější roli. EU by měla podporovat novináře v členských státech v tom, aby napomáhali širšímu povědomí o zahraniční politice EU.
- Konference o budoucnosti Evropy se musí zabývat otázkami zahraniční politiky Evropské unie. To zahrnuje zavedení hlasování kvalifikovanou většinou v Radě pro zahraniční věci, posílení úlohy Evropského parlamentu v oblasti zahraničních věcí a rozvoj účinnějšího rámce pro vojenské a civilní mise EU.

Zavolejte do Bruselu a Štrasburku

- Diplomatické úsilí nečlenských západních států, jako jsou USA, by se mělo více zaměřit na Evropskou unii jako na celek, a zejména na Evropský parlament, nikoli pouze na bilaterální vazby, jelikož se zdá, že evropské instituce jsou ochotnější vyhradit se proti autoritářským vlivům více než většina členských států.

Strategie pro potlačení autoritářských vlivů

- EU musí zavést účinný program prověřování investic, aby zabránila aktérům z nepřátelských třetích zemí skupovat klíčové evropské firmy. Toto je obzvláště důležité v souvislosti s pandemií COVID-19 a navazující hospodářskou krizí, která otevírá příležitosti pro různé vyděračské praktiky. EU by navíc měla odstranit veškeré možné legislativní mezery, které umožňují členským státům zadávat velké zakázky společně s autoritářských třetích zemí bez transparentního výběrového řízení.
- Evropský parlament by měl zlepšit systém prověřování europoslanců i pravidla lobování. Veřejný nástroj pro sledování osobních schůzek poslanců, který by zaznamenával jejich schůze se zástupci politických a hospodářských organizací ze třetích zemí, by zvýšil transparentnost tím, že by odborníkům, novinářům a občanům poskytl více informací o tom, kdo se snaží ovlivňovat evropská rozhodnutí.
- Znalosti kybernetické bezpečnosti evropských úředníků jakožto i samotná kybernetická bezpečnost evropských institucí musí být neustále zlepšována. Tímto způsobem je možné vyhnout se případům, kdy autoritářské propagandistické snahy využívají (padělané nebo autentické) uniklé dokumenty k manipulaci veřejného mínění. Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací by proto měla důsledně sledovat způsobilost Evropského parlamentu a jednotlivých poslanců a předcházet kybernetickým útokům. Poslanci a jejich asistenti by měli absolvovat základní školení v oblasti kybernetické bezpečnosti, aby byli schopni snadno identifikovat potenciální hrozby jako například phishingové e-maily.

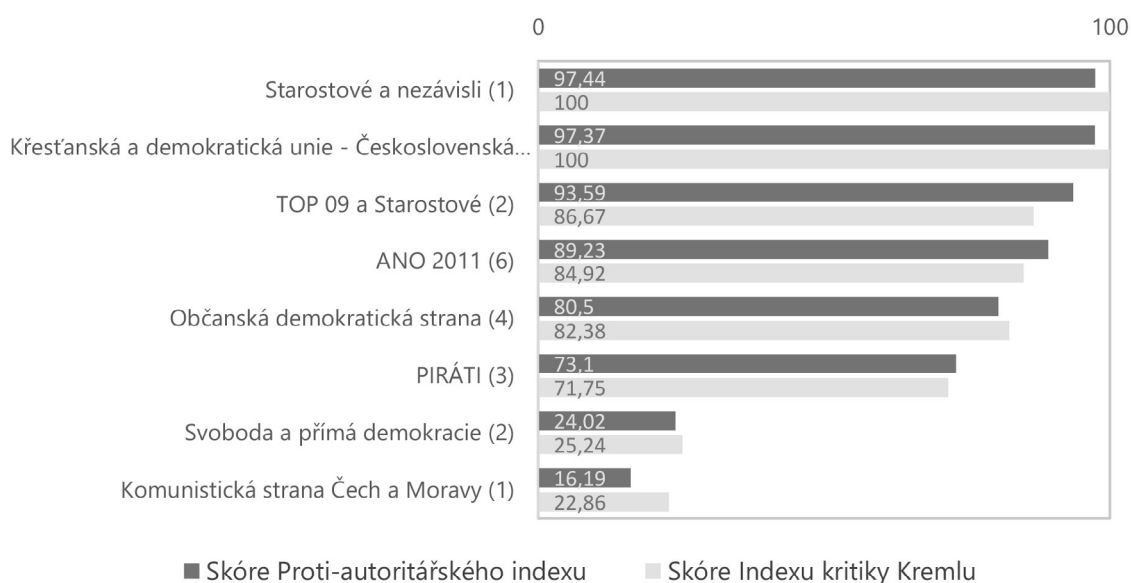

ČESKO: SÍLÍCÍ POLITICKÁ PERIFERIE

V českém stranickém systému existují dvě politické strany, které kombinují proruské postoje s vysokou mírou euroskepticismu. Obě kandidovaly do Evropského parlamentu a získaly celkem tři křesla. Patří k parlamentním skupinám v EP, které jsou stejnou mírou proruské a euroskeptické. Tito čeští europoslanci zastávají prokremelskou linii spolu se svými domácími kolegy a spřízněnými evropskými stranami a velmi zřídka se od těchto přesvědčení odchylují.

Vláda České republiky schválila nejnovější Koncepti zahraniční politiky České republiky v červenci 2015.² Stanovuje tři globální cíle, a to bezpečnost, prosperitu a udržitelný rozvoj a lidskou důstojnost, včetně lidských práv, a dva národní cíle, a to služba občanům a dobré jméno České republiky. Podle stejné zahraniční koncepce je základním rámcem pro realizaci české zahraniční politiky Evropská unie. Hodnota, ze které česká zahraniční politika vychází, patří do euroatlantického prostoru, jehož institucionálním vyjádřením je především členství země v EU a NATO.

Přes tato vznešená a velmi proevropská prohlášení existují v českém stranickém systému dvě silně euroskeptické strany (Strana přímé demokracie – SPD a Komunistická strana Čech a Moravy – KSČM), které dlouhodobě kritizují EU, zpochybňují české členství a požadují národní referendum o vystoupení z EU. Jedná se o stejné strany, které již dlouhodobě popírají existenci hybridní války vedené Ruskem, aktivně využívají české dezinformační stránky k šíření svých myšlenek, zamaskovaných jako objektivní fakta, a téměř výhradně se v jakékoli konfrontaci staví na stranu Ruska a Číny. Tento fakt nabývá na významu především u KSČM, která sice není součástí současné české vládní koalice, vláda je však na tiché podpoře KSČM závislá.

Graf č. 7: Průměrné číslo Anti-autoritářského indexu (CAI) a Indexu kritiky Kremlu (KCI) u českých poslanců podle příslušnosti ke straně. Čím vyšší číslo, tím kritičtější postoj vůči autoritářským režimům obecně a vůči Kremlu specificky.

Z grafu jasně vyplývá, že SPD společně s KSČM jsou vůči autoritářským režimům i specificky vůči Kremlu nejméně kritické. Naproti nim stojí strany Starostové a nezávislí a KDU-ČSL, které jsou dle indexu vůči autoritářským režimům kritické takřka vždy a vůči Kremlu ve sto procentech případů.

² Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. 2020. "Konceptce zahraniční politiky ČR." Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, accessed August 31, 2020. https://www.mzv.cz/file/1565920/Konceptce_zahranicni_politiky_CR.pdf.

KSČM je potomkem bývalé komunistické strany, která stála v čele země, když byla satelitem Sovětského svazu. Strana uznává Krymský poloostrov jako oficiální součást Ruské federace (někteří její členové pravidelně cestují na Krym a na Ruskem okupovanou východní Ukrajinu).³ Jediná kandidátka za KSČM, která vstoupila do Evropského parlamentu v roce 2019, Kateřina Konečná, opakovaně odmítla návrhy, které byly vůči Rusku kritické, a naopak podpořila prokremelské rezoluce. V dubnu 2020 na svém Facebooku napsala: „ZRUŠME SANKCE!! Dnes jsem podepsala návrh na okamžité zrušení sankcí vůči třetím zemím, jako je třeba Rusko nebo Írán.“⁴ Toto chování je v souladu s ideologií celé strany i s přesvědčením politického seskupení Evropská sjednocená levice a Severská zelená levice, ke kterému se v EP KSČM hlásí.

SPD je pravděpodobně nejradikálnějším parlamentním hnutím současné české politické scény. Je to krajně pravicová strana a jedna z nejvíce euroskeptických a antiimigračních stran v evropském politickém spektru. Hnutí SPD svým programem a rétorikou apeluje na dvě nejsilnější obavy, které v posledních letech nejvíce rezonovaly českou společností: strach ze ztráty suverenity v důsledku evropské integrace a strach ze ztráty identity v důsledku migrace. SPD zaznamenala překvapivý úspěch a získala 9,14 % hlasů v parlamentu a dva europoslance. Úspěch SPD je považován za překvapivý zejména proto, že strana byla založena pouze před pěti lety, a proto se neúčastnila voleb do EP v roce 2014.⁵ SPD je součástí politického seskupení Identita a demokracie a v případě jakéhokoli hlasování týkajícího se Ruska se řídí názory domácí základny a tohoto uskupení, které operuje v EP. Jedinou neshodou od posledních voleb v květnu 2019 byl hlas českého europoslance Hynka Blaška. Z neznámého důvodu hlasoval za rezoluci o zahraničních volebních interferencích jako jediný ze skupiny ID. Zároveň však následně hlasoval také pro dodatek k návrhu 11, který neguje části původně navrhovaného usnesení o zahraničních volebních interferencích, konkrétně možné vytvoření zvláštního parlamentního výboru, který by se zabýval cizími vlivy ve volbách. Nejprve tedy odhlasoval navrhované usnesení v původní podobě, poté odhlasoval dodatek, který původní usnesení zásadně upravuje.

V českém prostředí jde silný euroskepticismus ruku v ruce s proruskými postoji, což napomáhá snahám Ruské federace o vnitřní rozkol Evropské unie. Některé politické strany v českém stranickém systému se ztotožňují s kremelským smýšlením a jsou připraveny jej prosazovat v Evropském parlamentu. Jedná se hlavně o krajně pravicové a krajně levicové strany, což je hořkosladký důkaz toho, že pozice strany v politickém spektru není pro Rusko důležitá, pokud může těžit z přínosné spolupráce.

Kromě dvou výše popsanych politických stran, které vstoupily na nejvyšší úroveň politiky v Evropě i na národní úrovni, existuje v České republice mnoho regionálních, podobně extrémních a často dokonce militantních politických a dalších uskupení. Vznikají také další strany zaujímající podobné postoje k Rusku i EU (například hnutí Trikolóra, které nedávno založil Václav Klaus mladší, syn bývalého prezidenta Václava Klause staršího a poslanec Parlamentu ČR).

Čtyři nejvýznamnější spoluhráči autoritářských režimů mezi českými europoslanci

Mezi europoslanci zemí SVE získali nejhorší skóre v obou měřených indexech výhradně europoslanci České republiky a zaujali první tři místa. Kateřina Konečná z KSČM a Ivan David a Hynek Blaško z SPD hlasují v Evropském parlamentu tak, že se staví do pozice podporovatelů autoritářských režimů a odmítají hlasovat pro návrhy, které autoritářské země kritizují, sankciují nebo staví do negativního světla. KSČM a SPD dokonce

3 Dragoun, Radek. 2019. "Ondráček na Ukrajině slavil výročí Doněcké republiky. Dělá ostudu, říká Petříček." Aktuálně, May 15, 2019. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/ondracek-na-ukrajine-slavil-vyroci-donecke-republiky-dela-os/r~020d1f02770911e993a6ac1f6b220ee8/>.

4 Konečná, Kateřina a. 2020. "Kdyby chtěla ČSSD skutečně systematicky řešit problematiku seniorů, jejichž důchody často nestačí ani na zaplacení nájmu, léků a základních životních potřeb, tak otevře program KSČM a podle toho jedná (ostatně nebylo by to poprvé, co od nás politická konkurence opisuje)." Facebook, August 30, 2020. <https://www.facebook.com/119624098506/posts/10157791591808507/>.

5 Papp, Gergő et al. 2019. "Handbook of Storytelling: How to Make a Good Political Story." European Liberal Forum, accessed August 31, 2020. http://www.liberalforum.eu/publications/handbook_of_storytelling/.

vycházejí jako nejméně kritické národní politické strany vůči autoritářským režimům a vůči Kremlu specificky ze všech národních politických stran zemí SVE, jak lze vidět i v následující tabulce.

Jméno strany (počet europoslanců)	Frakce	Země	CAI na europoslance	KCI na europoslance
Komunistická strana Čech a Moravy (1)	GUE/NGL	Česká republika	16.19	22.86
Strana přímé demokracie (2)	ID	Česká republika	24.02	25.24
Ľudová strana Naše Slovensko (1)	NI	Slovensko	29.28	28.57
Bulharská socialistická strana (5)	S&D	Bulharsko	51.58	43.81
Svobodná strana Rakouska (3)	ID	Rakousko	53.71	41.27

Kateřina Konečná hlasuje v Evropském parlamentu ve prospěch autoritářských režimů a Kremlu nejčastěji ze všech europoslanců zemí SVE, čímž se mezi europoslanci z těchto zemí dostala na první místo v míře podpory autoritářských režimů; skóre obou indexů je v jejím případě velice nízké.⁶ Často se v médiích i na sociálních sítích vyjadřuje k tématům týkajícím se Ruska a zcela otevřeně prosazuje prokremelskou politiku i na půdě EP. Ve svých vyjádřeních požaduje „vyvážené“⁷ vztahy s Ruskem a podporuje Kreml v různých otázkách. V roce 2015 Konečná uvedla, že vražda Borise Němcova, stav demokracie v Rusku a sestřelení letu MH17 jsou nesouvisející události, které v EU vytvářejí atmosféru hysterie a rusofobie.⁸ Dle jejího názoru EP není schopen posoudit stav demokracie v Rusku. Kateřina Konečná také zveřejnila článek, v němž tvrdí, že EU chce vymazat historickou paměť, protože tvrdí, že druhou světovou válku zahájilo jak Německo, tak i Rusko, a fabuluje, že příště bude jako jediný agresor uvedeno Rusko.⁹ Zároveň byla Konečná jediná mezi českými europoslanci, kdo hlasoval proti dokumentu o důležitosti evropské paměti pro budoucnost Evropy.¹⁰ Pojem „evropská paměť“ přitom reprezentuje cíl EU připomínat si oběti nacismu a stalinismu a chránit archivy a místa spojená s deportacemi jako způsob vyrovnávání se s minulostí a utváření budoucnosti. Hlasovat proti dokumentu EU, který zdůrazňuje důležitost evropské paměti, a obviňovat přitom stejnou instituci ze snahy vymazat historickou paměť je přinejmenším atypické. Hlasovala také například proti rezoluci, která se zabývala vměšováním se do voleb ze strany třetích zemí a v návaznosti na to podpořila dodatek, který neschvaluje vznik speciální komise, která by situaci kolem vnějšího ovlivňování voleb monitorovala. Na stránkách věnovaných výsledkům této analýzy se nachází tzv. MEP tracker,¹¹ kde je možné dohledat každého europoslance zvlášť včetně jeho profilu a všech jeho hlasování v klíčových otázkách.

Politická kariéra Hynka Blaška začala v roce 2016 regionálními volbami, které mu vynesly křeslo v krajském

6 Index kritiky vůči Kremlu - 22,86, Anti-autoritářský index - 16,19

7 Konečná, Kateřina b. 2020. „Kauza Ricin? Od začátku mi to připomíná béčkový akční film!“ Facebook, June 10, 2020. <https://www.facebook.com/konecna.k/videos/612801065998874/>.

8 Konečná, Kateřina c. 2015. „Vražda vedoucího představitele ruské opozice Borise Němcova a stav demokracie v Rusku.“ Evropský parlament, March 12, 2015. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-8-2015-03-12-INT-4-252-250_CS.html.

9 Konečná, Kateřina d. 2019. „EU chce vymazat historickou paměť! Šílenost!“ Kateřina Konečná, November 12, 2019. <https://konecna.cz/eu-chce-vymazat-historickou-pamet-silenost/>.

10 European Parliament. 2019. „Resolution on the importance of European remembrance for the future of Europe.“ European Parliament, September 19, 2019. [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2019/2819\(RSP\)](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2019/2819(RSP)).

11 <https://politicalcapital.hu/authoritarian-shadows-in-the-eu/meps.php>

zastupitelství Vysočiny. Po neúspěšné kandidatuře do Poslanecké sněmovny v roce 2017 a do Senátu v roce 2018 nakonec přišel jeho čas v posledních evropských parlamentních volbách, kde uspěl a za stranu SPD získal jeden ze dvou mandátů. Před volbami se stal oblíbencem¹² české dezinformační scény a jeden z nejčtenějších českých dezinformačních webů Aeronet vysloveně vyzval své čtenáře, aby pro něj hlasovali.¹³ V apelujícím článku se uvádí, že je kandidátem, který má nejvyšší šanci prosazovat myšlenku suverénní České republiky mimo EU a NATO. Obecně je Hynek Blaško velmi kritický vůči jakýmkoliv snahám EU bojovat proti dezinformacím. Vysmíval se například české eurokomisařce Věře Jourové poté, co varovala, že velké množství dezinformací přichází z Ruska a Číny,¹⁴ a přirovnával myšlení Komise k totalitnímu státu kvůli tomu, že navrhuje přísnější zákony o sociálních sítích.¹⁵ Během své politické kariéry Blaško učinil komentáře zpochybňující vyšetřování kauzy Skripal i sestřelení letu MH 17.¹⁶ Ve stejném rozhovoru uvedl: „Uvítal bych konečně, kdyby některý z těch křiklounů přinesl pádné argumenty a důkazy, že je Rusko skutečným nebezpečím.“¹⁷ Generálmajor v záloze je přesvědčen, že EU jednala bezohledně vůči Rusku v důsledku jeho jednání na Ukrajině.¹⁸ Tvrdí, že Moskva musela obsadit Krym, aby zabránila USA ve vybudování námořní základny na poloostrově. Na půdě EP Blaško přispívá do geopolitických debat jen minimálně.¹⁹ Při odpovědi na otázku čtenáře tvrdil, že některé materiály, o nichž se hlasuje v EP, jsou často navrženy tak, aby nezanechávaly jinou možnost než se zdržet hlasování.²⁰ Stejně tak při hlasování o záležitostech týkajících se lidských práv se Blaško často rozhodl zdržet se.²¹ Podle něj totiž EU není stát a neměla by činit zahraničně-politická rozhodnutí. Hlasoval²² například proti přijetí společného návrhu usnesení o odsouzení národního bezpečnostního zákona, který Čína uvalila na Hongkong, či proti usnesení, v němž EU odsuzuje ruský zákon o zahraničních agentech. Ve všech případech devatenácti sledovaných hlasování se svou volbou postavil na stranu autoritářské země, jíž se to týkalo, pouze ve čtyřech případech se hlasování zdržel, což mírně zvýšilo jeho výsledky u počítaných indexů.²³

12 “Články v internetových médiích a počet jejich sdílení na sociálních sítích.” Accessed September 26, 2020. https://docs.google.com/spreadsheets/d/e/2PACX-1vR7gEze3yHj8PU_4jN6eCCsPmeQoIUPdDAUE81HVWRVWubzszkVZ7gesljwB2vocUluG5EDEilKsrB/pubchart?oid=970702880&format=interactive.

13 Vedoucí kolotoče. 2019. “VIDEO: Skandál v SPD pouhé 2 dny před volbami, kandidát do EU Robert Vašíček se na uniklém videu modlí v mešitě na Gibraltar, předčítá z koránu a omlouvá Islámský stát a Taliban, všechno to jsou prý lži a pomluvy, které jsou o nich šířeny! Redakce Aeronetu měla pravdu, když před Robertem Vašíčkem varovala jako kádrem George Sorose! Jak zareaguje vedení SPD v této kritické situaci, když jejich “vlastenecký” kandidát do Evropského parlamentu omlouvá Islámský stát a Taliban?” Aeronet, May 22, 2019. <https://aeronet.cz/news/video-skandal-v-spd-pouhe-2-dny-pred-volbami-kandidat-do-eu-robert-vasicek-se-na-uniklem-videu-modli-v-mesite-na-gibraltaru-predcita-z-koranu-a-omlouvava-islamsky-stat-a-taliban/>.

14 Blaško, Hynek a. 2020. “Už vylézají a vyhrožují, nadávají do užitečných idiotů.” Facebook, March 27, 2020. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1290278378026829&id=100011340367842.

15 Blaško, Hynek b. 2020. “Vážení přátelé, na základě Vašich připomínek jsem odeslal dopis šéfe EK.” Facebook, June 17, 2020. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1361695634218436&id=100011340367842.

16 Blaško, Hynek c. 2018. “Vážení předkládám Vám moje odpovědi na otázky novináře PL.” Facebook, May 29, 2018. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=751402621914410&id=100011340367842.

17 Blaško, Hynek d. 2018. “Generál Blaško mrazivě: Po Dublinu IV dojde bílým trpělivost s migranty. A vyřídí si to s nimi.” Interview by Oldřich Szaban. Parlamentní listy, May 28, 2018. <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/General-Blasko-mrazive-Po-Dublinu-IV-dojde-bilym-trpelivost-s-migranty-A-vyridi-si-to-s-nimi-537623>.

18 Blaško, Hynek e. 2020. “Ať pro mě přijdou! Generál Blaško naplno: Svědectví z EU, vzpomínky z NATO, Jugoslávie, Irák, Ukrajina.” Interview by Zuzana Koullová. Parlamentní listy, February 11, 2020. <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/At-pro-me-prijdou-General-Blasko-naplno-Svedectvi-z-EU-vzpominky-z-NATO-Jugoslavia-Irak-Ukrajina-613258>.

19 Blaško, Hynek f. 2019. “Pátrací a záchranné akce ve Středozemním moři (rozprava).” Evropský parlament, October 23, 2019. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-9-2019-10-23-INT-3-410-0000_CS.html.

20 Parlamentní listy. 2019. “Kecy! Zavřít ji! Generál Blaško drsně o ženě, kterou mají ráda média. Svědectví z Bruselu.” Parlamentní listy, October 28, 2019. <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Kecy-Zavrit-ji-General-Blasko-drsne-o-zene-ktou-maji-rada-media-Svedectvi-z-Bruselu-601181>.

21 Blaško, Hynek g. 2020. “Hynek Blaško, Identity and Democracy Group Member.” European Parliament, accessed September 26, 2020. https://www.europarl.europa.eu/meps/en/197564/HYNEK_BLASKO/other-activities/written-explanations#mep-card-content.

22 https://politicalcapital.hu/authoritarian-shadows-in-the-eu/meps.php?mep_id=20.

23 Index kritiky vůči Kremlu – 28,57, Anti-autoritářský index – 21,32.

Ačkoli na domácí politické scéně Ivan David nebyl příliš úspěšný, SPD si jej zvolila jako lídra kandidátky do voleb do EP v roce 2019, kde si tentokrát zajistil křeslo. Ivan David je majitelem domény Nová republika, jednoho z nejčtenějších dezinformačních webů na české scéně. Proto není žádným překvapením, že ve svých mediálních výstupech neustále šíří dezinformace, které jsou zcela v souladu s ruskými a čínskými narativy. Pochválil například Rusko, Kubu a Čínu za pomoc evropským státům během vrcholící pandemie COVID-19 a obvinil vedení Evropské unie, že svým počátečním nezájmem způsobila šíření viru. Stejně jako jeho spolustraníci Blaško hlasoval²⁴ proti přijetí společného návrhu usnesení o odsouzení národního bezpečnostního zákona, který Čína uvalila na Hongkong, či proti usnesení, v němž EU odsuzuje ruský zákon o zahraničních agentech. Jeho skóre u obou indexů²⁵ je o trochu vyšší než u Blaška a Konečné, neboť se až v šesti případech z devatenácti sledovaných zdržel hlasování.

Kromě proruských vlivů v EP stojí za zmínku také klíčová pročínská osobnost, europoslanec Jan Zahradil z ODS, kandidát na předsedu Evropské komise z politické frakce ECR (Evropští konzervativci a reformisté) ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2019. Navzdory tomu, že jeho získané skóre v obou indexech²⁶ je výrazně vyšší než v případě výše popsaných českých europoslanců, patří mezi nejsilnější spoluhráče autoritářského režimu přímo na půdě EP. Kromě oficiálního hlasování na půdě EP existuje celá řada dalších politicky významných aktivit, kterými lze na půdě EP nahraovat autoritářským režimům. Hlasování Jana Zahradila v tomto kontextu sice není tak problematické jako u výše zmíněných europoslanců z KSČM a SPD, nicméně svým dalším působením v EP se jednoznačně zapisuje jako jeden z nejsilnějších spoluhráčů Číny mezi europoslanci. Zahradil je totiž předsedou Skupiny přátelství mezi EU a Čínou,²⁷ která dle think-tanku Sinopsis slouží jako čínský nástroj k prosazování vlivu v Evropském parlamentu.²⁸ Vznik tohoto seskupení inicioval první oficiální čínský zaměstnanec v Evropském parlamentu a Zahradilův asistent v EP, Gai-Lin. Zahradil opakovaně vyzdvihuje Čínu a její aktivity na sociálních sítích²⁹ a zároveň kritizuje novináře,³⁰ think-tanky a politiky, kteří se proti tomuto totalitnímu režimu vyjadřují.³¹ Jeho další pročínské politicky významné aktivity zahrnují například styky s mezinárodním oddělením Komunistické strany Číny,³² před kterými důrazně varuje česká Bezpečnostní informační služba,³³ či styky s orgány Jednotné fronty.³⁴ Neváhá poskytovat rozhovory i

24 https://politicalcapital.hu/authoritarian-shadows-in-the-eu/meps.php?mep_id=21.

25 Index kritiky vůči Kremlu – 21,90, Anti-autoritářský index – 26,72.

26 Index kritiky vůči Kremlu – 85,71, Anti-autoritářský index – 79,22.

27 Šafaříková, Kateřina. 2019. "Zahradilův Nový Kanál." Týdeník Respekt, November 24, 2019. <https://www.respekt.cz/tydenik/2019/48/zahradiluv-novy-kanal>.

28 Sinopsis. 2019. "Český europoslanec na Hedvábné stezce." Sinopsis, May 17, 2019. <https://sinopsis.cz/cesky-europoslanec-na-hedvabne-stezce/>.

29 Zahradil, Jan a. 2020. "Je pozoruhodné, kolik žluči zas explodovalo v některých bublinách sociálních sítí z toho, že z Číny skutečně přiletělo první letadlo a přivezlo avizovaný materiál." Facebook, March 21, 2020. <https://www.facebook.com/jzahradil/posts/882737745490006>.

30 Zahradil, Jan b. 2020. "Jestli tedy patříme na Západ a ne na Východ, jak se říká, tak jen konstatuji, že Kellner se zachoval přesně tak, jak se chovají miliardáři na Západě v době krize." Facebook, March 15, 2020. <https://www.facebook.com/jzahradil/posts/878557762574671>.

31 Zahradil, Jan c. 2020. "Čína právě letecky poslala do Itálie 30 tun zdravotnického materiálu s devítičlennou sestavou expertů." Facebook, March 13, 2020. <https://www.facebook.com/jzahradil/photos/a.402978413465944/877288199368294/?type=1&theater>.

32 Sinopsis. 2019. "Repurposing democracy. The European China friendship cluster". November 26, 2019. <https://sinopsis.cz/wp-content/uploads/2019/11/ep.pdf>.

33 BIS 2016. "Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2015." Zář 2016. <https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocnizpravy/2015-vz-cz.pdf>.

34 Gai, Zahradil a Derek Vaughan – bývalý britský europoslanec za Labour Party – hostili v dubnu 2019 v Bruselu zámořské čínské asociace spojené s jednotnou frontou. Skupina byla vedena Evropskou federací čínských organizací (European Federation of Chinese Organizations – EFCO), což je zastřešující organizace, která byla schválena stranickými státními orgány. (Sinopsis 2019. "Repurposing democracy. The European China friendship cluster". November 26, 2019. <https://sinopsis.cz/wp-content/uploads/2019/11/ep.pdf>).

médiím ovládaným čínskou vládou,^{35,36} kde děkuje Číně za pomoc v boji proti COVID-19. V rámci hlasování³⁷ v EP se jeho pročínský postoj projevila například tím, že v případě přijetí společného návrhu usnesení o odsouzení národního bezpečnostního zákona, který Čína uvalila na Hongkong, se Zahradil hlasování zdržel. Autoritářským režimům obecně nahrál také tím, že hlasoval proti ustavení speciální komise, která by hlídala vměšování do voleb ze strany třetích zemí. Zahradil vysvětluje svou pročínskou orientaci tím, že je zastáncem reálpolitiky a zajímá se o Čínu jako o rostoucí supervelmoc.^{38, 39} Zatímco jeho strana ODS (která je největší pravicovou stranou v České republice a druhou největší v českém Parlamentu) je obecně vůči Číně kritická, Zahradil není jediný člen strany s výrazně pročínskými postoji.⁴⁰

35 Zahradil, Jan d. 2020. "Guangming Daily: Antiepidemická spolupráce poskytuje nový impuls pro vztahy mezi EU a Čínou." Interview by Zhongwei Kai. Jan Zahradil, April 2, 2020. http://zahradil.cz/2020/04/02/http-epaper-gmw-cn-gmrb-html-2020-04-02-nw-d110000gmrb_20200402_2-12-htmfromsinglemessage/.

36 Zahradil, Jan e. 2020. "Minulý týden se konal každoroční summit EU-Čína (tentokrát online). Okomentoval jsem to pro čínskou státní agenturu Xinhua, zde je český překlad anglické verze." Facebook, June 30, 2020. <https://www.facebook.com/jzahradil/posts/954640854966361>.

37 https://politicalcapital.hu/authoritarian_shadows_in_the_eu/meps.php?mep_id=22.

38 Zahradil, Jan f. 2017. "Partnerství Česka a Číny? Není proč váhat." Jan Zahradil, October 17, 2017. <http://zahradil.cz/2017/10/17/partnerstvi-ceska-a-ciny-neni-proc-vahat/>.

39 Political Capital Policy Research and Consulting Institute f. 2020. "Profile - Jan Zahradil." accessed August 30, 2020. https://politicalcapital.hu/authoritarian_shadows_in_the_eu/meps.php?mep_id=22.

40 Bajerová, Alžběta, and Karásková, Ivana. 2019. "Čína v Parlamentu České republiky v letech 1993-2018." Asociace pro mezinárodní otázky, June 2019. https://mapinfluence.eu/wp-content/uploads/2019/07/AMO_Cina-v-Parlamentu-Ceske%CC%81-republiky-v-letech-1993-2018.pdf.